

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie în limba maghiară
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	BA
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Turism cultural, Istorie, Arhivistică, Istoria Artei

2. Date despre disciplină

2. Date despre disciplina							
2.1 Denumirea disciplinei		Istoria Transilvaniei (epoca medievală) HLM5306					
2.2 Titularul activităților de curs				Dr. Lupescu Măria			
2.3 Titularul activităților de seminar				-			
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	III	2.6. Tipul de evaluare	examen	2.7 Regimul disciplinei	obligatoriu

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					8
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	82				
3.8 Total ore pe semestru	82 + 28 = 110				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu există
4.2 de competențe	• cunoașterea limbii germane sau engleze (recomandat)

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezență la cursuri
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• -

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• însușirea noțiunilor de bază și a cunoștințelor fundamentale în materie • însușirea metodelor de analiză și sinteză ale cercetării istorice • formarea capacității de orientare în bibliografia de specialitate • încurajarea argumentării raționale în susținerea punctului propriu de vedere, dar și a competenței de autoverificare • competența de a transmite, printr-un stil adecvat, cunoștințele însușite
Competențe transversale	• aplicarea modului de gândire critico-istoric, precum și a abordării geografice în celelalte domenii ale activității umane; căutarea contextului istoric • dezvoltarea aptitudinii de polemică (argumentare, critică, reflexie de sine) • acceptarea pluralismului științific, a conviețuirii diferitelor paradigme științifice (unde e cazul) • însușirea și aplicarea normelor de etică științifică • diferențierea identității individuale și încurajarea toleranței către ceilalți prin cunoașterea trecutului complex al pământului natal

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• cunoașterea istoriei politice, sociale, economice, ecleziastice și culturale a Transilvaniei în epoca medievală • pregătirea studenților pentru o eventuală carieră de ghid sau de profesor școlar
7.2 Obiectivele specifice	• cunoașterea izvoarelor istoriei Transilvaniei medievale, respectiv a metodelor de interpretare și de utilizare a acestora • prezentarea principalelor evenimente, precum și a proceselor economice, sociale și culturale legate de istoria medievală a regiunii • introducerea în bibliografia referitoare la istoria medievală a Transilvaniei și la contextul său european

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere: noțiuni de bază, izvoare, metode. Cadrele geografice și cronologice. Prezentarea cerințelor.	prelegere, discuție	
2. Transilvania în epoca migrațiilor barbare. Goți, huni, gepizi, avari, slavi și bulgari în Transilvania.	prelegere, discuție, proiector	
3. Etnogeneza poporului român: teoria continuității și teoria imigraționistă. Izvoare lingvistice, arheologice și scrise. Argumente și contraargumente.	prelegere, discuție, proiector	
4. Transilvania și cucerirea maghiară. Critica	prelegere, discuție, proiector	

izvoarelor scrise, mărturia descoperirilor arheologice. Problematika căpeteniilor Gyula și Kean. Descălecatul triburilor maghiare în lumina toponimilor.		
5. Întemeierea Regatului Maghiar. Activitatea organizatoriu al regelui Ștefan cel Sfânt. Înființarea comitatelor și a structurii ecleziastice. Transformarea societății nomade.		
6. Așezarea sașilor și autonomia săsească. Problematika originii sașilor. Formarea blocurilor etnografice săsești. Prepozitura din Sibiu. Rolul cavalerilor teutoni. Evoluția drepturilor comunale săsești, diferențierea structurii administrative.	prelegere, discuție, proiector	
7. Teorii despre originea secuilor. Așezarea lor în Transilvania de Est. Societatea și dreptul specific secuiesc. Administrația Pământului Secuiesc.	prelegere, discuție, proiector	
8. Fazele așezării a românilor (pro și contra), locul lor în societatea ardeleană. Relații cu soceitatea maghiară și săsească. Cnezi și voievozi.	prelegere, discuție, proiector	
9. Invazia tătarilor și consecințele sale demografice. Formarea iobăgiei și a nobilimii locale. Ștefan, regele tânăr și Transilvania. Oligarhatul lui Ladislau Kán.	prelegere, discuție, proiector	
10. Formarea și funcționarea instituției voievodale, respectiv a comitatelor nobiliare. Congregațiile generale. Politica estică a regilor Angevini și a lui Sigismund. Țara Românească și Moldova se rup de coroana maghiară. Apariția pericolului turcesc.	prelegere, discuție, proiector	
11. Structuri bisericești în Transilvania medievală. Dieceza, arhidiconate, vicearhidiconate, parohii. Dijma. Analiza sociografică a episcopilor și a canonicilor. Ordine călugărești monastice și cerșători în Transilvania.	prelegere, discuție, proiector	
12. Formarea, funcționarea și aria de activitate a locurilor de adevărire. Notari publici. Modul de viață a nobililor și a orășenilor. Peregrinările în universități din Europa Occidentală.	prelegere, discuție, proiector	
13. Răscoala de la Bobâlna. Incursiuni turcești și consecințele demografice. Luptele antiotomane ale lui Ioan de Hunedoara. Rebeliunea din 1467. Lupta de la Câmpia Pâinii.	prelegere, discuție, proiector	
14. Întărirea puterii voievodale în era Jagiellonă. Lupta de la Mohács și consecințele sale asupra Transilvaniei. Războiului civic în Transilvania.	prelegere, discuție, proiector	

Bibliografie obligatorie

****Erdély rövid története*. Főszerk. Köpeczi Béla – Barta Gábor. Bp. 1989. 61–214.
 Kristó Gyula: *A korai Erdély (895–1324)*. Szeged, 2002. (Szegedi Középkortörténeti Könyvtár 18.)
 Mályusz Elemér: *Az erdélyi magyar társadalom a középkorban*. Bp. 1988. (Társadalom- és művelődéstörténeti tanulmányok 2.)

Bibliografie facultativă

****Istoria Transilvaniei*. I. Coord. Ioan-Aurel Pop – Thomas Năgler. Cluj-Napoca, 2003. 188–330.
 ****Magyarok és románok*. Szerk. Deér József – Gáldi László. I–II. Bp. 1943. I. 314–440.
 ****Székelyszékelyföld története*. I. Szerk. Benkő Elek – Oborni Teréz. Odorheiu Secuiesc 2016.
 Andea, Susana: *Congregații voievodale și palatine (sec. XIII–XIV)*. Cluj-Napoca 2013.
 Benkő Elek: *A középkori Székelyföld*. I–II. Bp. 2012.
 Bónis György: *Hűbériség és rendiség a középkori magyar jogban*. Bp. 2003². 275–307.

Diaconescu, Marius: *Structura nobilimii din Transilvania în epoca angevină*. Cluj-Napoca 2013.

Drăgan, Ioan: *Nobilemea românească din Transilvania 1440–1514*. București 2000.

Engel Pál: *Honor, vár, ispánság. Válogatott tanulmányok*. Szerk. Csukovits Enikő. Bp. 2003.

Entz Géza: *Erdély építészete a 11–13. században*. Kolozsvár 1994.

Entz Géza: *Erdély építészete a 14–16. században*. Kolozsvár 1996.

Gáll Erwin: *Az Erdélyi-medence, a Partium és a Bánság 10–11. századi temetői*. I–II. Szeged, 2013.

Gündisch, Konrad: *Das Patriziat siebenbürgischer Städte im Mittelalter*. Köln–Weimar–Wien–Bühlau 1993. (Studia Transylvanica 18.)

Jakó Zsigmond: *Társadalom, egyház, művelődés. Tanulmányok Erdély történelméhez*. Bp. 1997. (METEM Könyvek 18.) 27–89, 133–240.

Kristó Gyula: *Nem magyar népek a középkori Magyarországon*. Bp. 2003. (Kisebbségkutatás Könyvek.) 121–132, 191–218.

Makkai László: *Magyar-román közös múlt*. H.n. 1989².

Mályusz Elemér: *Egyházi társadalom a középkori Magyarországon*. Bp. 1971.

Marton József: *Az Erdélyi Egyházmegye a középkorban*. Csíkszereda 2013.

Nägler, Thomas: *Așezarea sașilor în Transilvania*. București 1992².

Pascu, Ștefan: *Voievodatul Transilvaniei*. I–IV. Cluj-Napoca 1971–1989.

Pop, Ioan-Aurel: *Din mâinile valahilor schismatici... Românii și puterea în Regatul Ungariei medievale (secolele XIII–XIV)*. București 2011.

Popa, Radu: *La începuturile evului mediu românesc. Țara Hațegului*. București 1988.

Prodan, David: *Iobăgia în Transilvania în secolul al XVI-lea*. I. București 1967.

Roth, Harald: *Kis Erdély-történet*. Csíkszereda, 2009.

Rusu, Adrian Andrei: *Castelarea carpatică. Fortificații și cetăți din Transilvania și teritoriile învecinate (sec. XIII–XIV)*. Cluj-Napoca 2005.

Sălăgean, Tudor: *Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIII-lea. Afirmarea regimului congregațional*. Cluj-Napoca, 2003. (Bibliotheca rerum Transsylvaniae 31.)

Schramm, Gottfried: *Destine timpurii ale românilor: opt teze referitoare la localizarea continuității latine în Europa Sud-estică*. Cluj-Napoca 2006.

Temesváry János: *Erdély középkori püspökei*. Cluj–Kolozsvár 1922.

Tonk Sándor: *Erdélyiek egyetemjárása a középkorban*. Bukarest 1979.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații

Bibliografie

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- dezvoltarea competenței de analiză și sinteză
- dezvoltarea competențelor de argumentare și de comunicare
- întărirea abordării interdisciplinare
- însușirea limbajului profesional, folosirea adecvată a limbii materne și a altor limbi

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea izvoarelor și a bibliografiei de specialitate Competențe de analiză, de sinteză și de argumentare Interdisciplinaritate	Lucrare științifică	20 %
	Cunoașterea izvoarelor și a bibliografiei de specialitate Noțiuni de bază și cunoștințe în materie	Examen scris	70 %
	Prezență	-	10 %
10.5 Seminar/laborator	-	-	
10.6 Standard minim de performanță			
• fiecare student este obligat să predea o lucrare științifică în penultima săptămână (a 13-a) a semestrului universitar, cu o tematică stabilită la începutul semestrului • parcurgerea bibliografiei obligatorie • cunoașterea măcar schițată a evenimentelor și proceselor prezentate în prelegere • obținerea notei de 5 la nota finală			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Cluj, 21 septembrie 2018

Conf. univ. dr. Lupescu Mária

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

Cluj, 30 septembrie 2018

Lect. univ. dr. Nagy Róbert-Miklós